

Obsah

Předmluva: Prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc.,

předseda ČBÚ 5

Úvod: Ing. Vratislav Vajnar,

generální ředitel SD a. s. Chomutov 7

Poděkování 9

Kap. 1. Počátky měření 11

1.1. Stručný úvod do kartografie 11

1.2.1. Měření délek 13

1.2.2. Měření úhlů 18

Kap. 2. Měřič a důlní měřič 31

2.1. Měřič ve světě 31

2.2. Důlní měřič u nás 31

2.3. Jáchymovská škola 33

2.4. Báňské akademie, Vysoká škola báňská 33

2.5. Odborné střední školy v regionu 35

Kap. 3. Mapy 40

3.1. Přehledné mapy 40

3.2. Mapy geologické 58

Kap. 4. Stručný přehled počátků dobývání rud

v regionu 71

4.1.1. Sokolovsko 71

4.1.2. Kadaňsko 71

4.1.3. Přísečnice 73

4.1.4. Osek, Hrob 73

4.1.5. Jáchymov 75

4.1.6. Hora sv. Kateřiny 75

4.1.7. Čínovec 77

4.1.8. Krupka 78

4.2.1. Horní kniha města Krupky 78

Kap. 5. Stručný přehled počátků dobývání uhlí

v regionu 99

5.1. Sokolovsko 99

5.2. Podbořansko, Kadaňsko 99

5.3. Chomutovsko, Mostecko 101

5.4. Duchcovsko, Teplicko 102

5.5. Ústecko 103

5.6. Názvy uhelných dolů a lomů na Ústecku 103

Kap. 6. Základní důlní mapa 127

6.2.1. Základní důlní mapa 127

6.2.2. Podélné a příčné profily a řezy 129

6.2.3. Mapa povrchu 129

6.2.4. Účelové důlní mapy 129

6.2.4.1. Provozní důlní mapa 131

6.2.4.2. Mapa větrání 131

6.2.4.3. Mapa zdolávání havárií 131

6.2.4.4. Základní mapa závodu 131

6.3. Značkový klíč 131

6.4. Materiál map 132

6.5. Letecké snímky, orthofotomapy, modely ad. 134

Kap. 7. Měřické pomůcky 152

7.1.1. Olovnice 152

7.1.2. Měřítka 152

7.1.3. Sklonoměry 152

7.2.1. Hlavice úhloměrná 153

7.2.2. Hranolový bubínek – Decherův 153

7.2.3. Úhloměrné zrcátko 153

7.2.4. Zrcadlový kříž 153

7.2.5. Přístroje hranolové 153

7.2.6. Trojboký hranůlek – (Bauernfeindův) 153

7.2.7. Pětiboký hranůlek (Goulierův) – pentagon 154

7.2.8. Hranolové kříže 154

7.3. Záměrné pravítko s dalekohledem 154

7.4. Stigmograf – protractor 154

7.5. Vynášeč rám 154

7.6.1. Vynášeč souprava trojúhelníků 154

7.6.2. Vynášeč souprava z pravítka 155

a trojúhelníku 155

7.6.3. Koordinátograf rámový 155

7.6.4. Půlkruhový úhloměr pro vynášení 155

polárních souřadnic 155

7.6.5. Interpolátor 155

7.6.6. Polární koordinátograf 155

7.6.7. Redukční kružítko 155

7.7.1. Barometr 156

7.7.2. Aneroidy 156

7.8.1. Nirkový planimetr (+ součtové kružítko) 156

7.8.2. Polární planimetr 156

7.8.3. Kompenzační planimetr 156

7.8.4. Prytův zdokonalený planimetr 157

L 501-T 01 157

7.9.1. Stativy (stojany) – hůlkový, čepový, deskový 157

7.9.2. Wildův stativ 157

7.9.3. Kernův stativ 157

7.9.4. Stativ fy Meopta 158

7.9.5. Fričův stativ 158

7.9.6. Osterlandův stativ 158

7.9.7. Chrismarův stativ 158

7.10.1. Latě 158

7.10.2. Terče a signály 159

Kap. 8. Kompasy 160

8.1. Kompasy kruhové a trubicové 160

8.1.1. Kompas kruhový 160

8.1.2. Trubicový kompas 160

8.2. Busoly topografické 160

Kap. 9. Nivelační přístroje 163

Kap. 10. Teodolity 165

Kap. 11. Sluneční hodiny 168

Kap. 12. Měřické lampy 171

Kap. 13. Sběrka historických měřických přístrojů

akademika Fr. Čechury 172

Resumé 174

Dobová reklama 185

Seznam použité literatury 209

Seznam vyobrazení, seznam zkratek 211

Obrazová část 217